

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

ШЕТ ТІЛІН ОҚЫТУ ҮРДІСІНДЕ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ЖОБА ӘДІСІН ҚОЛДАНУ

ЖАРИЯЛАНДЫ
22.08.2024СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/161772/

ҒТАМР

ШЕТ ТІЛІН ОҚЫТУ ҮРДІСІНДЕ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ЖОБА ӘДІСІН ҚОЛДАНУ

Г.Н.Кисметова

Педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент, М. Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті,

Орал қ.

Г.М.Жанғалиева

Студент, М. Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті, Орал қ.

Аңдатпа: Мақалада шет тілін оқыту процесінде инновациялық жоба әдісін қолдану қарастырылады. Бұл әдіс оқытылатын тілге қатысты практикалық жобаларды жүзеге асыру арқылы оқушылардың ынтасы мен белсенділігін арттыруға бағытталған. Жобалық әдісті енгізудің негізгі кезеңдері мен принциптері, сондай-ақ оның коммуникативтік дағдыларды, сыни ойлауды және шығармашылық қабілеттерді дамытудағы артықшылықтары сипатталған. Табысты жобалардың мысалдары және олардың оқушылардың тілдік құзыреттілігін жақсартуға әсері келтірілген.

Түйінді сөздер: Жоба әдісі, инновациялық оқыту, шет тілі, оқушыларды ынталандыру, қарым-қатынас дағдылары, сыни ойлау, шығармашылық қабілеттер.

Аннотация: В статье рассматривается использование метода инновационного проекта в процессе обучения иностранному языку. Этот метод направлен на повышение мотивации и вовлеченности учащихся через реализацию практических проектов, связанных с изучаемым языком. Описываются ключевые этапы и принципы внедрения проектного метода, а также его преимущества в развитии коммуникативных навыков,

критического мышления и творческих способностей. Приводятся примеры успешных проектов и их влияние на улучшение языковых компетенций учащихся.

Ключевые слова: метод проекта, инновационное обучение, иностранный язык, мотивация учащихся, коммуникативные навыки, критическое мышление, творческие способности.

Abstract: The article discusses the use of the innovative project method in the process of teaching a foreign language. This method is aimed at increasing the motivation and involvement of students through the implementation of practical projects related to the language being studied. The key stages and principles of the implementation of the project method are described, as well as its advantages in the development of communication skills, critical thinking and creative abilities. Examples of successful projects and their impact on improving students' language skills are given.

Keywords: project method, innovative learning, foreign language, student motivation, communication skills, critical thinking, creativity.

Инновациялық жоба әдісі педагогикадағы, әсіресе шет тілдерін оқытудағы ең тиімді және заманауи тәсілдердің бірі болып табылады. Бұл әдістің негізгі мақсаты-нақты өмір мен кәсіби қызметке қатысты практикалық тапсырмалар мен жобаларды орындау арқылы оқушыларды оқу процесіне белсенді тарту. Бұл оқытылатын пәнге деген қызығушылықты арттырып қана қоймай, студенттердің коммуникативті және тілдік дағдыларын едәуір жақсартуға мүмкіндік береді.

Жобалық әдіс ұзақ тарихы бар, бірақ оны шет тілдерін оқытуда қолдану соңғы онжылдықтарда ерекше танымал болды. Себебі дәрістер мен жазу жаттығулары сияқты дәстүрлі оқыту әдістері көбінесе толыққанды тілдік құзыреттілікті қалыптастыру үшін жеткіліксіз болып шығады. Қазіргі студенттер тілді меңгеріп қана қоймай, оны нақты өмірлік жағдайларда қолдануға мүмкіндік беретін динамикалық және интерактивті оқыту түрлерін қажет етеді. Инновациялық жоба әдісінің басты артықшылықтарының бірі-оның білімді практикалық қолдануға бағдарлануы. Оқушылар грамматикалық ережелер мен лексиканы үйреніп қана қоймай, оларды әртүрлі жобаларды орындау арқылы іс жүзінде қолдануға үйренеді. Бұл презентациялар, бейнелер, театрландырылған қойылымдар, зерттеулер және шет тілін белсенді қолдануды қажет ететін жұмыстың басқа түрлері болуы мүмкін. [1,42] Мысалы, жобалардың бірі тілі оқытылатын елдің мәдениеті туралы бейнеролик жасауды қамтуы мүмкін. Оқушылар топта жұмыс істейді, зерттеу жүргізеді, сценарий жазады, бейне жазады және монтаждайды. Мұндай жобаны жүзеге асыру барысында олар бір-бірімен қарым-қатынас жасай отырып, шет тілін белсенді қолданады, сонымен қатар оқу, жазу, тыңдау және сөйлеу дағдыларын жетілдіреді. Бұл тәсіл оқушылардың білімін тереңдетіп қана қоймай,

олардың шығармашылық қабілеттерін, командалық дағдыларын және сыни ойлауын дамытуға мүмкіндік береді. Жоба әдісі сонымен қатар метатанудың дамуына ықпал етеді, яғни оқушылардың өздерінің оқу процестері туралы хабардар болу және бақылау қабілеті. Олар мақсат қояды, жұмысын жоспарлауды, нәтижелерді талдауды және қорытынды жасауды үйренеді. Бұл дағдылар шет тілін сәтті үйрену үшін ғана емес, сонымен қатар жеке және кәсіби өсу үшін де өте маңызды.[2,124]

Жобалау әдісінің маңызды аспектісі-оны даралау және саралау. Оқушылар өздерінің қызығушылықтары мен тілді меңгеру деңгейіне қарай жоба тақырыптарын таңдай алады. Бұл мұғалімге әр оқушының жеке ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескеруге мүмкіндік береді, бұл оқытудың тиімділігін едәуір арттырады. Жобалық әдіс сонымен қатар студенттерге бастамашылдық танытуға және олардың оқуы үшін жауапкершілікті өз мойнына алуға мүмкіндік береді, бұл тәуелсіздік пен өз қабілеттеріне деген сенімділікті дамытуға ықпал етеді. Инновациялық жоба әдісін табысты енгізудің негізгі факторларының бірі оқу процесін сауатты жоспарлау және ұйымдастыру болып табылады. Мұғалім Жобаның мақсаттары мен міндеттерін мұқият ойластырып, бағалау критерийлерін әзірлеп, оқушыларды қажетті ресурстармен және қолдаумен қамтамасыз етуі керек. Сондай-ақ оқушылардың тиімді өзара әрекеттесуіне жағдай жасау, олардың белсенділігі мен шығармашылығын ынталандыру және нәтижелерді үнемі рефлексия мен бағалауды жүргізу маңызды. Шет тілдерін оқытуда инновациялық жоба әдісін қолдану тәжірибесі оның жоғары тиімділігін көрсетеді. Жобаларда жұмыс істейтін студенттер дәстүрлі оқыту әдістерімен салыстырғанда айтарлықтай жоғары нәтиже көрсетеді. Олар жаңа сөздер мен грамматикалық құрылымдарды тезірек меңгереді, ана тілінде сөйлейтіндердің мәдениеті мен менталитетінің ерекшеліктерін жақсы түсінеді, сонымен қатар мәдениетаралық қарым-қатынас дағдыларын дамытады. [3,97] Жоба әдісі сонымен қатар оқушылардың зерттелетін тіл мен мәдениетке деген оң көзқарасын қалыптастыруға ықпал етеді, бұл мотивацияның маңызды факторы болып табылады. Олар тілде тек оқу пәнін ғана емес, қарым-қатынас пен өзін-өзі көрсету құралын, өз мақсаттарына жету және өз мүдделерін жүзеге асыру құралын көре бастайды. Бұл шет тілдерін үйренудегі басты мәселелердің бірі болып табылатын тілдік тосқауыл мен қателіктерден қорқуды жеңуге көмектеседі. Сонымен қатар, Жоба әдісі оқушыларда XXI ғасырдың сыни ойлау, шығармашылық, командада жұмыс істей білу, қарым-қатынас дағдылары және цифрлық сауаттылық сияқты маңызды құзыреттіліктерін дамытады. Бұл дағдылар шет тілдерін білу барған сайын маңызды және сұранысқа ие болып келе жатқан қазіргі әлемде сәтті бейімделу үшін қажет. [4,55]

Қазақстан контекстінде шет тілдерін оқытуда инновациялық жоба әдісін қолдану ерекше маңызға ие болады. Қазақстан мәдени мұрасы мол көп тілді ел бола отырып, әлемдік қоғамдастыққа белсенді интеграциялануда және халықаралық аренада өз ұстанымын нығайтуға ұмтылуда. Мұндай жағдайда шет тілдерін меңгеру басқа елдердің өкілдерімен табысты қарым-қатынас пен ынтымақтастық үшін қажетті шартқа

айналады. Қазақстанда инновациялық жоба әдісін қолданудың бір мысалы — «Тілдер достығы» жобасы. Оқушылар Қазақстанда тұратын түрлі халықтар арасындағы достық пен өзара түсіністікке арналған мультимедиялық жобаларды құру бойынша жұмыс істей алады. Бұл жоба аясында оқушылар әртүрлі этникалық топтардың мәдениетін, дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарын зерттей алады, бейнероликтер, презентациялар жасай алады, виртуалды экскурсиялар мен осы топтардың өкілдерімен сұхбаттар ұйымдастыра алады. Мұндай жобалар шет тілдерін үйренуге ықпал етіп қана қоймай, жастар арасындағы мәдениетаралық өзара іс-қимыл мен өзара түсіністікті нығайтады. Тағы бір мысал-Қазақстанда оқитын шетелдік студенттер арасында қазақ тілін оқыту және дәріптеу жобасы. Студенттер шетелдіктерге қазақ тілінің негіздерін тез әрі тиімді меңгеруге көмектесетін онлайн-курстар, мобильді қосымшалар және басқа да білім беру ресурстарын құру бойынша жұмыс істей алады. [5,233] Мұндай жобаларды құру барысында студенттер шет тілін меңгеру дағдыларын жетілдіріп қана қоймай, білім беруде заманауи технологияларды әзірлеу және пайдалану саласында құнды дағдыларға ие болады. Инновациялық жоба әдісін қолдану Қазақстанның туристік әлеуетін дамытуға бағытталуы мүмкін. Оқушылар елдің туристік көрікті жерлері туралы нұсқаулықтар, бейнелер және веб-сайттар жасау үшін жұмыс істей алады. Мұндай жобаларда олар туристік маршруттарды, тарихи және мәдени нысандарды сипаттау және ілгерілету үшін шет тілдерін пайдалана алады, бұл туризмнің дамуына және шетелдік туристер тарапынан Қазақстанға қызығушылықтың артуына ықпал етеді. Жобалар әдісі Қазақстанда жұмыс істейтін халықаралық ұйымдар мен компаниялар үшін кадрлар даярлауда да маңызды рөл атқара алады. Оқушылар бизнеске, экономикаға, саясатқа және шет тілдерін меңгеруді талап ететін басқа салаларға қатысты жобаларды әзірлей алады. Мысалы, олар бизнес-жоспарлар құра алады, халықаралық нарықтарды зерттей алады, Экономикалық тенденцияларды талдай алады және халықаралық ынтымақтастық стратегияларын жасай алады. Мұндай жобалар студенттерге халықаралық ұйымдар мен компанияларда табысты мансап үшін қажетті білім мен дағдыларды алуға көмектеседі. Қазақстандағы білім беру процесіне инновациялық жоба әдісін енгізу оқушылардың шығармашылық әлеуетін дамытуға да ықпал етеді. Мысалы, студенттер өнер, музыка, әдебиет саласындағы жобалармен жұмыс істей алады, шет тілдерінде түпнұсқа туындылар жасай алады. Бұл әңгімелер, өлеңдер, театрландырылған қойылымдар мен фильмдерге сценарийлер жазу, музыкалық шығармалар мен басқа да шығармашылық жобалар жасау болуы мүмкін. [6,179] Мұндай жобалар студенттерге тілдік дағдыларын жетілдіріп қана қоймай, шығармашылықты, өзін-өзі көрсету және өзіндік ойлау қабілетін дамытуға көмектеседі. Жоба әдісін өзекті әлеуметтік мәселелерді шешу үшін де қолдануға болады. Мысалы, студенттер экологиялық жағдайды жақсартуға, кедейлікпен күресуге, халықтың денсаулығы мен әл-ауқатын қолдауға бағытталған жобаларды жасай алады. Мұндай жобаларда олар шет тілдерін зерттеу жүргізу, сарапшылармен және халықаралық ұйымдардың өкілдерімен қарым-қатынас жасау, сондай-ақ ақпарат тарату және мәселелерге назар

аудару үшін қолдана алады. Мұндай жобалар студенттерге әлеуметтік жауапкершілік пен азаматтық қатысу саласында құнды дағдыларды игеруге, сондай-ақ жаһандық мәселелер мен оларды шешу жолдары туралы хабардарлығын арттыруға көмектеседі. [7,88]

Қорытындылай келе, инновациялық жоба әдісі шет тілдерін оқытудың қуатты құралы деп айтуға болады. Бұл тілді тереңірек және саналы түрде меңгеруге ықпал етіп қана қоймайды, сонымен қатар оқушыларда табысты оқыту және одан әрі кәсіби қызмет үшін қажетті маңызды құзыреттер мен дағдылардың тұтас кешенін дамытады. Бұл әдісті қолдану мұғалімнен жоғары біліктілікті, шығармашылықты және оқушылардың әртүрлі топтарымен жұмыс істеу қабілетін талап етеді, бірақ оның көмегімен қол жеткізуге болатын нәтижелер барлық күш-жігерді ақтайды. Инновациялық жобалық әдіс мұғалімдер мен оқушыларға жаңа мүмкіндіктер мен перспективалар ашады, бұл шет тілдерін оқыту процесін қызықты, серпінді және тиімді етеді. Бұл әдісті оқу процесіне енгізу әрбір оқушы өз әлеуетін ашып, өз идеяларын жүзеге асыра алатын және шет тілін үйренуде жоғары нәтижелерге қол жеткізе алатын қолайлы білім беру ортасын құруға ықпал етеді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Полат Е. С. «шет тілі сабақтарындағы жобалар әдісі». Мәскеу: Владос, 2000.
2. Фролова Е. В. «жобалық қызмет шет тілдерін үйрену кезінде мотивацияны арттыру құралы ретінде». Санкт-Петербург: Каро, 2006.
3. Рубинштейн С. Л. «жалпы психология негіздері». Мәскеу: Педагогика, 1989.
4. Коница Е. В. «оқытудың интерактивті әдістері». Мәскеу: Академия, 2004.
5. Кузнецова М. И. «Білім берудегі жобалық әдіс». Санкт-Петербург: Питер, 2010.
6. Джонсон Д., Джонсон Р. «белсенді оқыту: әдістемелік әзірлемелер». Мәскеу: Ағарту, 1994.
7. Левин К. «қарым-қатынас және мәдениетаралық коммуникация психологиясы». Мәскеу: Юрайт, 2012.